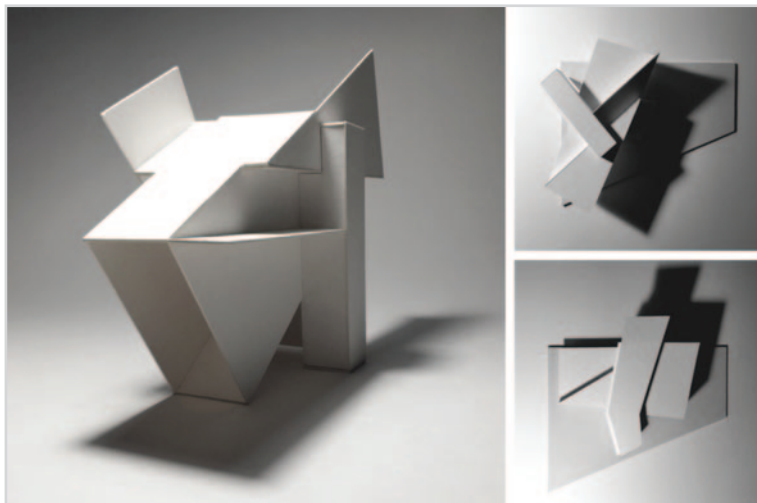

Egy új Bauhaus felé

A Magyar Design Kulturális Alapítvány kiállítása a Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetsége Galériájában április 21. és május 5. között volt megtekinthető. A kiállítást a kurátor, az MDKA elnöke mutatja be.

A Magyar Design Kulturális Alapítvány 2022. tavaszi kiállítását a Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetsége Andrássy úti galériájában rendezték meg. A tárlaton építés- és designerhallgatók alkotásait mutatták be, kapcsolódva a New European Bauhaus (NEB) elnevezésű nemzetközi programhoz. „Az új európai Bauhaus kreatív és interdiszciplináris kezdeményezés, amely a művészet, a kultúra, a társadalmi befogadás, a tudomány és a technológia határmezsgyéjén mozog. Fórum, amelynek résztvevői közösen tervezik meg, hogyan fogunk élni holnap. A kezdeményezés kézzelfoghatóvá teszi élettereinkben a zöld megállapodás szellemiségét, és kollektív erőfeszítésre szólítja fel az érdeklődőket, hogy álmodjanak és építsenek meg egy fenntartható, inkluzív és szép jövőt, amely az értelem és az érzelem igényeit egyaránt kielégíti” – fogalmazza meg felhívását Ursula von der Leyen, az Európai Bizottság elnöke Új Bauhaus nevű programban.

Károssy Dóra:
Architekton
modell,
2022, karton
Fotó:
Károssy Dóra

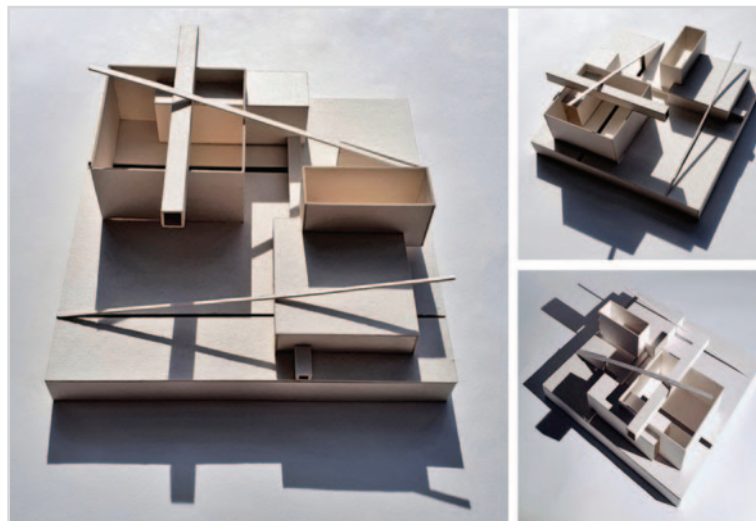
Az Európai Unió által meghirdetett mozgalomban a Magyar Design Kulturális Alapítvány aktív szerepet vállal. 2021. őszi kiállításával a kortárs iparművészet e témához köthető alkotásaival jelentkezett, szakmai partnerként pedig bekapcsolódott a Magyar Formatervezési Tanács

által elindított hazai New European Bauhaus programba, amelyen oktatóival és hallgatóival számos magyarországi építész és design felsőoktatási intézmény vesz részt. Az októberi workshopon a teamekben végzett közös munka során született gondolatok, programötletek később egyetemi feladatokban, kutatási és alkotói projekteknél, diplomadolgozatokban fejlődtek tovább.

A kiállításnak otthont adó galéria nagytermében a Műegyetem Építészmérnöki Kar Rajzi és Formaismereti Tanszékének hallgatói az Úszó campus elnevezésű programhoz készített ötletterveit, formai és funkcionális vízióit mutatták be. Megközelítésükben a Duna és az Európát behálózó folyók rendszere egyfajta érhálózatként köti össze az országokat, a nagy vízparti városokat. Ez a természetes kapcsolat évszázadok óta a kereskedelem működésének és a kultúra átadásának is a színtere. Az Úszó campus ötletével a Duna menti egyetemek kapcsolatát és mobilitását szeretnék erősíteni. A javaslat szerint a programba bekapcsolódó egyetemek által meghirdetett előadás-sorozat, gyakorlati kurzus vagy műtermi munkával támogatott projekt meghatározott ideig „utazik” a Dunán, érintve és befogadva különböző városokban különböző oktatási tartalmakat, a programokra jelentkező hallgatókat, oktatókat és szakmai résztvevőket. Az utazás zártsága biztosítja a koncentrált tanulást és munkavégzést, a városokban történő kikötések, rövidebb-hosszabb ideig való időzések pedig a kapcsolatteremtést, a tudás- és információcsere lehetőségét. Egyes változatokban az uszályra telepített modulegységek (előadótér, műterem, kreatív műhely, médiastúdió stb.) cserélhetőek, igény szerinti kombinációkban változtathatók, akár szárazföldre is kihelyezhetőek. Az alkotók a Dunán rendszeresített uszályok méreteit és téri adottságait figyelembe véve olyan tömegformálási és elrendezési megoldásokat kerestek és mutattak be modelleikkel, amelyek kielégítik a tervezett funkcionális igényeket, s közben innovatív, karakteres designvilágot létrehozva a tudásmegosztás és a nemzetközi kapcsolatépítés új lehetőségeit kutatják. A kiállítótér központjában elhelyezett uszálymakettek installációja – mint a Dunán úszó campusok – ezt a víziót jelenítik meg jól átélhető formában. A modelleket a falakon tablók, kapcsolódó fotók és tervek kísérik.

A kiállított művek másik csoportja az eredeti Bauhaus iskola oktatási szemléletét idézi meg. A műveket a jeles magyar fotográfus, festőművész és formatervező, Moholy-Nagy László alkotásai inspirálták. A hallgatók a világhírű

magyar művész eredeti, absztrakt festményeinek „térbe írásával” foglalkoztak. A két dimenzióból három dimenzióba történő transzformálással architektonikus modelleket hoztak létre, amelyek plasztikai lehetőségeikkel, arányaikkal ha nem is direkt épületszerű, de építészeti megközelítésű kompozíciók formaképzéséhez vezetnek. Az absztrakt formákkal végzett elméleti és gyakorlati munka, a többszöri dimenzióváltás, a kompozíciók és az alkotói megközelítés szabadsága, a kísérletező szellem mind olyan fogalom, amelyeket a Bauhaus iskola tanárai – köztük Moholy-Nagy László – tettek az építés- és designképzés irányelveivé. A Rajzi és Formaismereti Tanszék oktatási programjában fontos szerepet tölt be a képzőművészet és építészet határterületén mozgó elemző- és alkotótevékenység. A kompozíciós elvek és műveletek két és három dimenzióban történő megértése és átélése rendkívül fontos egy térrel, formákkal „dolgozó” tervezőművész számára, az építészeti tömeg- és téri hatások működése és működtetése pedig hasonló, elemi formaképzési feladatok révén sajátítható el a legjobban. Az absztrakt geometrikus síkkompozíciós műalkotások térbe való átírása egyrészt kompozícióelemzési feladat, amely során az alakzatok, tónusok és színek egymáshoz, a kép teréhez való viszonyát, hatásait vizsgálják, másrészt inspirációs feladat is: hogyan lehet ezeket a kétdimenziós kompozíciós összefüggéseket három dimenzióban értelmezni. A transzformáció soha nem egyszerű algoritmus szerinti térbeli megfeleltetés, hanem mélyen átélt kreatív válasz. Munkája során az alkotó olyan „architektonikus hangszerelést” juttat érvényre, amelyben a plasztikai hatások építészeti arányrendszerrel és szerkezeti szemlélettel párosulnak, és végző soron egy épület vagy építészeti együttes lehetőségének hatását kelti anélkül, hogy egyértelműen felismerhető épületelemeket használna. Igazolva ezzel, hogy az épített környezettel, az architektúrával kapcsolatos tanult és tapasztalt ismereteink a vizuális tudatunkban mélyen rögzültek, és könnyen előhívhatók. A kiállított alkotások a legegységesebb anyag- és színhasználattal – fehér kartonmodellek – a plasztika erejét, a fény- és árnyékhatásokat engedik érvényesülni, miközben teret engednek a fantáziának, az építészeti vízió működésének is. A térplasztikákat inspiratív fotósorozatok kísérik, amelyek az egyedi és karakteres világítás és speciálisan megválasztott nézőpontok révén emberléptékű perspektívát, különleges vizuális világot teremtenek. Ez egyben újabb dimenziótranszformáció is, amely során ismét síkba képezzük le a téri formákat, ismét alkalmazzuk a képi kompozíciós eszközeinket, a világos és sötét felületek

kontrasztjával, a formák perspektív rövidülésével írjuk és olvassuk a teret. Ráadásként jelennek meg a dimenzióváltások sorozatában a plasztikák bevilágított ortogonális nézeteiről készített színes festett síkkompozíciók, amelyek két dimenzióban, de a fények és árnyékok megjelenítésével mégis téri információkat hordozva, valamint kiegészülve a szín „dimenziójával” alkotó és szemlélő számára új távlatokat nyitnak. Az alkotás folyamatában ez a transzformációs sorozat valóban felismerés erejű tapasztalás, amely a művészi kompozíció lényegének átélését kínálja.

A kiállítás Úszó campus-műveihez kapcsolódóan két, korábbi diplomamunkát is kiállítottak. A Magyar Design Kulturális Alapítvány korábbi elnöke, a közelmúltban elhunyt Lelkes Péter professzor, Munkácsy-díjas tervezőművész oktatói tevékenységének kívánt emléket állítani. Lelkes Péter sikeres oktatói pályafutásának utolsó állomása a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Forma- és Vizuális Környezettervező MSC képzése volt, amelynek létrehozásán éveken át fáradozott, és ahol – annak megszűnéséig – tanított, előadásokat tartott és tervezési feladatokat konzultált. A 2014–2015-ös évfolyam diplomatervezési témája – a hasonló tartalom és helyszín révén – az Úszó campus projekt előzményének is tekinthető. Mezőberényi Krisztina alkotása, a budapesti rakpartok mentén, a Dunával közvetlen kapcsolatra vágyó gyalogosok számára készített „úszóművek”, sétapontonok terve, valamint Barna Gergely uszályra telepített konténerkonstrukcióból álló rendezvényhajó terve Lelkes Péter DLA és Sebestény Ferenc DLA közös társkonkuzulensi részvételével született.

Szabó Annabella: Architekton modell, 2022, karton
Fotó: Szabó Annabella